

ประโยชน์ของการบวชในพระพุทธศาสนา

พระธรรมสิงหบุราจารย์

H19010

ท่านภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย ผมมีความรู้สึกมานานแล้วว่า พวกเราทั้งหมดนี้เป็นคนที่โชคดีเป็นอย่างยิ่ง และมีโชคดีตั้ง ๒-๓ ชั้น คือ

ชั้นแรก มีโชคดีเพราะได้เกิดเป็นคนไทย ได้พบพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ชั้นต่อมา มีโอกาสที่ได้บวชในพระพุทธศาสนา

และชั้นสุดท้าย มีโชคดีเพราะได้บวชเข้าพรรษาตามคตินิยมของคนไทยแต่เดิมมา

พระพุทธศาสนาในประเทศไทย เป็นพระพุทธศาสนาที่มีความงดงาม เป็นที่น่าศรัทธาเลื่อมใส คนไทยจำนวนมากในประเทศไทยจึงนับถือพระพุทธศาสนา บำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาดีกว่าประเทศใด ๆ รัฐบาลไทยก็ส่งเสริมบำรุงพระพุทธศาสนา ถือการส่งเสริมบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นภารกิจสำคัญของรัฐบาลทุกรัฐบาลมาโดยตลอด พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงเป็นเอกอัครพุทธศาสนูปถัมภกมาด้วยดีทุกรัชกาล มาถึงสมัยประเทศไทยถือการปกครองระบบประชาธิปไตยแบบมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ก็ได้กำหนดเป็นบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับว่า พระมหากษัตริย์ต้องทรงเป็นพุทธมามกะ

ชาติไทย และคนไทยมีความร่มเย็นเป็นสุข และปลอดภัย ก็ได้โดยอาศัย พระพุทธศาสนาเป็นแนวชีวิตมาด้วยดี สมความมุ่งหมายของบรรพบุรุษของไทย ที่ได้ ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติชาติเดียวในโลก

พุทธศาสนิกไทยในประเทศไทยเท่านั้น ที่ถือเอาการบวชเป็นกิจกรรมประจำ ชีวิตอย่างแน่นแฟ้นมาตั้งแต่ต้น ชายไทยที่มีคุณสมบัติจะบวชได้ทุกคน จะไม่ค่อยมี ใครที่ไม่ต้องการบวช พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ก็ทรง ผนวช

เราถือการบวชเป็นการพัฒนาชีวิตที่สำคัญ ใครยังไม่ได้บวชจะยังไม่เป็นผู้ใหญ่ ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินชีวิตทุกรูปแบบ จะยังมีครบครันไม่ได้ ถือเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงาม ถือการบวชเป็นการปรับปรุงสร้างสรรค์แก้ไขชีวิตที่สำคัญ ใครบวช แล้วตั้งตัวไม่ได้ แก้ไขปรับปรุงไม่ได้ เป็นคนหมดโอกาสในชีวิตแน่

พระสงฆ์ไทยได้รับความเคารพนับถือ เป็นที่เจริญ ศรัทธา เลื่อมใส เป็นที่ บำเพ็ญกุศลของประชาชนทั่วไป

ลาสิกขาออกมาแล้ว ก็ได้รับการยอมรับจากสังคมว่า เป็นคนดี เป็นคนมี สติปัญญา ถึงกับเรียกกันว่า **“บัณฑิต”** หรือ **“ทิด”** ซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไป พุทธ ศาสนิกชาติใด ๆ นอกจากไทย ไม่มีความนิยมเช่นนี้ และผมมีความเชื่อมั่นว่า สิ่ง สำคัญที่พระพุทธศาสนาได้ให้แก่คนไทยในประเทศไทยหรือชาติไทยในเมืองไทยก็คือ **“ประโยชน์ของการบวช”** ไม่ใช่บวชเพื่อประเพณีหรือบวชตามประเพณี ดังที่ คนรุ่นใหม่บางกลุ่มบางคนที่ไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง ได้ปฏิบัติทั่วไปใน ขณะนี้ ซึ่งอาจทำให้เสียของดีของพระพุทธศาสนาก็ได้ หากไม่รีบปรับปรุงแก้ไขให้ เหมาะสมกันเสียใหม่ โดยถ้าจะบวชก็ต้องบวชให้ได้พรรษา ซึ่งเป็นกำหนดเวลา

สำหรับการพัฒนาชีวิตช่วงสั้นช่วงหนึ่ง ยกเว้น การบวชเพื่อประเพณี เพราะความ
จำเป็นสำหรับบางคน

ประโยชน์ของการบวช ในพระพุทธศาสนาในประเทศไทย จากความคิด
และประสบการณ์ของผม มี ๔ ประการ คือ

๑. มีโอกาสได้ปลุกฝังคุณธรรมครั้งใหญ่
 ๒. มีโอกาสได้ดำเนินชีวิตไปพบ “พระ” หรือพบความเป็นพระ เพราะจะได้อยู่
อย่างพระ มีพระหรือความเป็นพระเป็นผู้นำชีวิต และมีอยู่ในความคุ้มครองของพระ
 ๓. มีโอกาสได้ดำรงชีวิตอยู่ในที่ปลอดภัยระยะหนึ่ง
 ๔. มีโอกาสได้สืบพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ต่อไป
- คุณธรรมมีความสำคัญเหนือสิ่งทั้งหลายในชีวิตคน ชีวิตคนประกอบด้วย

๑. คุณธรรม
๒. อาชีพ
๓. หน้าที่
๔. สังคม

โดยคุณธรรมเป็นรากฐาน อีก ๓ ประการเป็นตัวปัจจัย

คนมีคุณธรรม จึงประกอบอาชีพได้เจริญอกงาม มีความมั่นคง ปฏิบัติหน้าที่
ได้เรียบร้อย ไม่บกพร่อง สร้างสังคมได้ใหญ่โตกว้างขวาง และรักษาให้ราบรื่นได้ ถ้าไม่
มีคุณธรรม หรือมีคุณธรรมไม่พอ ก็ล้มเหลวทุกประการ

คำว่า คุณธรรม หมายถึง แบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องที่จำเป็น และเป็น
พื้นฐาน ได้แก่

๑. วินัย

๒. คุณธรรมประจำชาติไทย ตามพระบรมราชาโฆวาท และมนุษยธรรมเบื้องต้น
คนมีวินัย คือ คนที่

๑. เคารพระเบียบ แบบแผน กฎ ข้อบังคับ

๒. มีกิจกรรมยามว่างเรียบร้อย

๓. ถือขนบธรรมเนียม ประเพณี

วินัยเป็นเบื้องต้นแห่งสิ่งทั้งหลาย เพราะนำไปสู่ความราบรื่นทุกอย่าง คนมีวินัย
เป็นคนพร้อมที่จะมีสิ่งดีงามทั้งหลายได้ แต่ถ้าเสียวินัยแล้ว ก็ไม่มีสิ่งดีใดเหลืออยู่เลย

การปลูกฝังวินัย มีแนวที่จะสำเร็จได้ด้วยการฝึกปฏิบัติ ให้เป็นคนตรงต่อเวลา
แต่งกายเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ ถ้าเป็นนักเรียนต้องเคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด
โดยค่อยทำค่อยเป็นไป ต้องอาศัยเวลา เหมือนปลูกต้นไม้ ถ้าใจเร็วด่วนได้มักไม่สำเร็จ

ถ้าฝึกตนจนมีวินัยได้แล้ว จะเกิด **“นิสัย”** เพื่อความปลอดภัย ๓ ประการ ขึ้น
ได้ คือ

๑. รู้จักระวังตัว

๒. รู้จักควบคุมตัว

๓. รู้จักเชื่อฟัง

ด้วยพระพุทธรูปประสงค์ที่จะทรงปลูกฝังนิสัยเพื่อความปลอดภัยแก่พระภิกษุสงฆ์
สาวกของพระองค์นี้เอง พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงบัญญัติวินัย ให้พระภิกษุสงฆ์ได้ปฏิบัติ
ตามไว้มากมาย ทั้งที่เป็นระเบียบข้อบังคับ กิจกรรมยามว่าง ขนบธรรมเนียมประเพณี
จนบรรดาพระภิกษุใจต่ำ ที่ไม่สามารถจะเข้าใจว่า วินัยคือพื้นฐานของคน รู้ลึกก็อดอัด
ไม่อาจที่จะปฏิบัติพระวินัยด้วยดีได้

ผู้ที่บวชเป็นพระภิกษุ แม่เพียง ๑ พรรษา ถ้าไม่ศึกษาปฏิบัติพระวินัยด้วยดีแล้ว
ก็มองไม่เห็นว่าการบวชจะเกิดอะไรที่ควรปรารถนา อาจจะบวชขาดทุนก็เป็นได้

ท่านพระภิกษุทั้งหลาย โดยเฉพาะท่านที่เป็นเจ้าอาวาสโปรดพิจารณา
ข้อเท็จจริงที่ผมได้กล่าวมานี้ด้วยดี

นี่คือคุณธรรมจำเป็นพื้นฐานประการแรกของชีวิต

ประการต่อไปได้แก่ คุณธรรมประจำชาติไทย ตามพระบรมราโชวาทใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช ซึ่งมี ๔ ประการคือ

๑. สัจจะ

ความซื่อตรงต่อหน้าที่ เป็นยอดความดีของคนทั้งหลาย

ความจริงใจต่อคนทั่วไป ซึ่งเริ่มที่ตนเองก่อน

ความจงรักภักดีต่อผู้ใหญ่ เช่นผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา ของตน

ความกตัญญูกตเวที ต่อบุคคล สถานที่ และสถาบัน ที่มีอุปการคุณต่อตน ต่อ
คนที่เกี่ยวข้องกับตน หรือแก่คนทั่วไป

ความซื่อสัตย์ ซึ่งมีลักษณะดังกล่าวนี้ คือ จุดเริ่มต้นแห่งความดีที่ปรารถนา

ความซื่อสัตย์ เป็นรสอันประเสริฐของชีวิตคนทั้งหลาย คนมีความซื่อสัตย์ย่อม
มีโอกาสอันประเสริฐตลอดเวลา คือ

๑. จะอยู่ที่ไหนก็สบายทุกแห่ง เพราะเป็นที่ต้องการของคนทั้งหลาย

๒. จะไปไหนก็สะดวกทุกแห่ง เพราะมีคนยินดีต้อนรับ

๓. จะทำอะไรก็สำเร็จทุกอย่าง เพราะมีคนคอยให้ความช่วยเหลือด้วยความ

เต็มใจ

ถ้าเสียความสัตย์ ก็เป็นอันหมดโอกาสทุกประการ

๒. ทมะ ความข่มใจ คือ

การรู้จักควบคุมใจให้อยู่ในความซื่อตรงความจริงใจนั้นตลอดเวลา โดยเฉพาะรู้จักบังคับใจไม่ให้อยู่ใต้อำนาจความอยากได้ ความเห็นแก่ตัว อันเป็นข้าศึกแห่งความจริงใจ

๓. ขันติ

ความรู้จักอดทนต่อความเหนื่อยยากตรากตรำที่เกิดเพราะการทำงาน อดทนต่อทุกขเวทนาที่เกิดจากความลำบาก ให้เวลาป่วยไข้ จะช่วยให้เกิดความผ่อนคลายได้ มีผลให้ฟื้นเร็ว ไม่สูญเสียสติสัมปชัญญะ อันเป็นสิ่งพึงปรารถนา เมื่อถึงเวลาหมดวาระแห่งชีวิต รู้จักอดทนต่อความไม่พอใจ เพราะอารมณ์ที่ไม่ปรารถนา ซึ่งจะทำให้ระงับปัญหาความยุ่งยากทั้งหลายได้ โดยถือคติว่า อยู่กับคนต้องทนได้ จึงจะอยู่สบาย

ชีวิตนี้ต้องฝากไว้กับความอดทนตลอดเวลา เพราะวาระของชีวิตต้องเริ่มต้นที่ความอดทน ตามพุทธภาษิตในโอวาทปาฏิโมกข์ที่ว่า

ขนฺติ ปรมํ ตโป ตีติกฺขา ความอดทน คือ ความอดกลั้น เป็นเครื่องทำลายสิ่งที่ไม่ปรารถนาอย่างดียิ่ง

๔. จาคะ ความรู้จักเสียสละ คือ

เสียสละในสิ่งที่คอยบั่นทอน คอยทำลายความซื่อตรงและความจริงใจ

เสียสละในสิ่งที่มีค่าน้อย เพื่อสิ่งที่มีค่ามาก

เสียสละของเราเพื่อเขา เมื่อถึงคราวที่ควรกระทำ

เสียสละความเป็นศัตรู เพื่อความเป็นมิตร

โดยเฉพาะเสียสละสิ่งที่มีค่ายิ่ง ด้วยการให้เกียรติและให้อภัย

คุณธรรม ๔ ประการนี้ เป็นเครื่องสร้างหลักฐานและรักษาหลักฐานของชนทั้งหลาย พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า **สเว เปจฺจ น โสจติ** ผู้ปฏิบัติได้ สุขสบายทุกเมื่อ คนไทยได้ยึดถือคุณธรรม ๔ ประการนี้เป็นเครื่องสร้างตนและพัฒนาตนมาด้วยดี จึงมีความเป็นไทยรอดอยู่ได้ตั้งแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบันนี้

เราทั้งหลายจงเดินตามทางที่ท่านเดินมาแล้ว จังจะไม่หลงทาง จงอย่าห่าง ผู้ใหญ่ จะได้รับความสะดวกสบายใจโดยตลอด ตามคติชีวิตที่ว่า อย่าอยู่ว่าง อย่าห่าง ผู้ใหญ่ จะได้ไม่หลงทาง นอกจากนั้นมนุษยธรรม ๓ ประการ ก็ถือว่าเป็นคุณธรรมจำเป็นพื้นฐานระดับเดียวกัน

คำว่า มนุษยธรรม หมายถึง แบบของความเป็นมนุษย์ชน คือ คุณธรรมที่ทำให้คนสามารถอยู่รวมกันได้เป็นหมู่เป็นคณะ เช่น ครอบครัว เป็นต้น เพราะพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกัน มี ๓ ประการ คือ

๑. สัจจะ

๒. เมตตา

๓. สามัคคี

สัจจะ เป็นอย่างเดียวกันกับที่พูดไว้ในคุณธรรมประจำชาติไทย

เมตตา หมายถึงความรักกัน ประารถนาดีต่อกัน นับถือกันช่วยเหลือกัน ทำให้อยู่รวมกันได้ ไม่มีปัญหา สามารถรักษาหมู่คณะครอบครัว วงศ์ตระกูลให้มีความเจริญมั่นคงยั่งยืนนาน

เรื่องของคน เมื่อมีเราก็ต้องมีเขา มีเขาก็ต้องมีเรา เราเขาต้องอยู่ด้วยกันได้ด้วยดี เสียด้วยกัน เราลำบากเขาก็ลำบาก เขาลำบากเราก็ลำบาก

เพราะฉะนั้น รักกันช่วยกันดีกว่า มีแต่ได้ไม่มีเสียหายอะไร เกลียดกันทำลายกันมีแต่เสียหายไม่มีได้อะไรเลย

พระพุทธเจ้าทรงสอนพวกเราให้มีเมตตาปรารถนาดีต่อกัน วันสำคัญวันหนึ่งที่น่าจะมีในบ้านเมืองเรา แต่ยังมีไม่มี ก็คือ วันเมตตา วันแห่งความรักกัน มองกันในด้านดี ปรารถนาดีต่อกัน และช่วยกัน สังคมไทยโบราณมีการช่วยกันทำกิจกรรมบางอย่าง เช่น ดำนา เกี่ยวข้าว เรียกว่า การลงแขก ซึ่งหายไปหลายปีแล้ว ควรจะรื้อฟื้นขึ้นมา

อีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญพอ ๆ กันก็คือ ความสามัคคี เพราะถ้าสามัคคีปรองดองกันได้ ก็ไม่มีปัญหา มีแต่ความเรียบร้อยทุกประการ ถ้าสามัคคีปรองดองกันไม่ได้ มีปัญหาแน่ ๆ วุ่นวาย แยกแยกกันแน่

เพราะฉะนั้นช่วยกันปลูกสามัคคีกันเถิด โดย

๑. ไม่รุนแรงต่อกัน
๒. ไม่ถือความขัดแย้งเป็นเรื่องสำคัญ เห็นไม่เหมือนกันก็ไม่เป็นไร เพราะต่างจิตต่างใจ อย่าเอามาเป็นเหตุให้ต้องแตกแยกกันเลย
๓. ไม่ถือแพ้ถือชนะกัน ชนะก็ต้องรอเวลาที่จะต้องแพ้ด้วยความกังวลใจ แพ้ก็เข้าใจ ไม่แพ้ใครไม่ชนะใครสุขสบายตลอดเวลา

ถ้าจะหาความชนะ ก็ชนะตัวเองเถิด โปรดระลึกถึงพระพุทธดำรัสว่า **สุขาสงมสุข สามัคคี** หมู่คณะที่มีความสามัคคีจะมีสุขสบาย และอีกเรื่องก็คือ ความรู้จักเด็กรู้ใจผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นหัวใจของสังคม ก็ต้องพยายามปลูกฝังให้เกิดมีขึ้นในตนจึงจะอยู่สบาย สังคมประกอบด้วยคนที่มีฐานะไม่เท่ากัน นี่คือความจริงที่ต้องระลึก ลืมเมื่อใดมักจะเดือดร้อนวุ่นวายเมื่อนั้น

ฐานะที่สำคัญในสังคม ก็คือ เด็กกับผู้ใหญ่ เป็นเด็กถ้ารู้ตัวว่าเป็นเด็ก มีความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ย่อมเป็นที่รักใคร่ห่วงใยของผู้ใหญ่

เป็นผู้ใหญ่รู้ตัวว่าเป็นผู้ใหญ่ ย่อมเป็นที่เคารพนับถือของเด็ก จะไม่มีปัญหาอะไร

แต่ถ้าขาดความรู้จักเด็ก รู้จักผู้ใหญ่ มักจะกระทบกันมีปัญหามากมาย ความรู้จักเด็กรู้จักผู้ใหญ่ ช่วยกันอยู่ร่วมกัน ช่วยการปกครองได้มาก และเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของไทยประการหนึ่ง

นอกจากนี้ การบวชยังสามารถทำให้คนที่บวชด้วยศรัทธา และความปรารถนาถูกต้อง ดำเนินตนไปพบพระหรือพบความเป็นพระ อันเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญของไทยประการหนึ่ง เพื่อความสำเร็จของชีวิต

สิ่งที่ประเสริฐในคนได้แก่ คุณธรรม ๓ ประการ คือ

๑. ปัญญา

๒. ความบริสุทธิ์

๓. กรุณา

เพราะเป็นเครื่องก่อให้เกิดกรรมอันประเสริฐ แก่คนและสังคมได้ทุกเมื่อ พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่เคารพบูชาสูงสุดของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย เพราะทรงประกอบด้วยพระสัมปทาคุณ ๓ ประการ คือ

๑. พระปัญญาคุณ

๒. พระวิสุทธิคุณ

๓. พระกรุณาคุณ

ซึ่งทำให้ทรงเป็น **“โลกนาถ”** คือ ทรงเป็นที่พึ่งของโลกตามที่พวกเราได้
เรียนกันมา

คนจะมีค่าสูงสุด เพราะช่วยให้คนอื่นเป็นคนบริสุทธิได้ จะช่วยให้คนบริสุทธิได้
ต้องสามารถช่วยตนเองให้บริสุทธิได้ก่อน โดยมีปัญญา รู้จักความบริสุทธิ ได้ถูกต้อง
ของตนเอง

เพราะฉะนั้น ทางแห่งความเป็นพระจึงมี ๓ ช่วงด้วยกันคือ

ช่วงที่ ๑ ปัญญาความฉลาดรอบรู้ทุกสิ่งทุกประการ ทั้งดี ชั่ว เจริญ เสื่อม สุข
ทุกข์ เทียง ไม่เทียง จริง ไม่จริง ทั้งระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง

ช่วงที่ ๒ ทำตนให้เป็นคนบริสุทธิ ด้วยปัญญาของตน

ช่วงที่ ๓ อันเป็นช่วงแห่งความเป็นพระที่สมบูรณ์ คือสามารถช่วยคนอื่นให้ถึง
ความบริสุทธิได้ ด้วยความกรุณา ห่วงใย โดยไม่มีจำกัดว่าเป็นใคร ถ้ามีอุปนิสัยก็ช่วย
ได้ทั้งนั้น

นี่คือเรื่องพระที่ถูกต้อง

เพราะฉะนั้น พวกเราที่บวชกันแล้ว จะเพ็งบวชหรือบวชมานานแล้วก็ตาม
สำรวจตัวเองได้ว่า บวชเป็นพระแล้วหรือยังโดยอาศัยหลักการอันนี้

ถ้ามีปัญญาบ้าง ช่วยตัวเองให้บริสุทธิได้บ้าง ช่วยคนอื่นให้บริสุทธิได้ด้วย
ความกรุณาของตนบ้าง ก็เริ่มเป็นพระแล้วเริ่มพบพระแล้ว สมความมุ่งหมาย คือ บวชได้
บุญแล้ว ถ้ายังไม่มีปัญญาเลย ยังไม่รู้ยังไม่เข้าใจอะไรเลย ทั้งเรื่องดี เรื่องชั่ว เรื่องผิด
เรื่องถูก ก็ทำให้ตนมีความดี ความบริสุทธิ อะไรไม่ได้ ช่วยให้ใครดีใครบริสุทธิอะไรก็
ไม่ได้ ก็ยังไม่เป็นพระที่แท้จริง ยังไม่พบพระอย่างแท้จริง

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพยายามฝึกฝนตนเพื่อเข้าทางต่อไป อย่าหยุดนิ่งอยู่เฉย ๆ เป็นอันขาด เพราะจำทำให้บวชขาดทุน อันเป็นความเสียหายที่ใหญ่หลวง

การฝึกตนเพื่อเข้าทางสู่ความเป็นพระ ก็คือ

๑. ตั้งใจเรียนพระธรรมวินัย อันเป็นความรู้เรื่องความเป็นพระ

๒. ตั้งใจปฏิบัติพระธรรมวินัย อันเป็นวิธีการสร้างความเป็นพระ

๓. ตั้งใจปฏิบัติงานของผู้บวช เพื่อความเป็นพระ ที่สำคัญก็คือ การทำวัตรสวดมนต์ เข้าเย็น เพื่อยึดถือ พ่อพระ หรือหลักพระ คือ พระรัตนตรัย

ถ้าไม่ฝึกสามประการนี้ หหมดทางที่จะพบพระ หหมดโอกาสที่จะเป็นพระแน่ และการฝึกสามประการนี้ก็ทำได้ง่าย ไม่มีความยากลำบากอย่างไร ถ้าเรามีศรัทธาต่อการบวช มีศรัทธาในพระพุทธรศาสนา ท่านภิกษุสามเณรเถรานุเถระทั้งหลายได้โปรดพิจารณาเรื่องนี้ด้วยดี จะเกิดความสุขใจและมีความแจ่มใสในตนเอง

อีกประการหนึ่ง การที่มีโอกาสได้อยู่ในที่ปลอดภัย แม้เฉพาะในบางเวลาหาตลอดไปไม่ ก็เป็นความปลอดภัยของชีวิตที่มีคุณค่ามากหลาย ทำให้ได้พบรสชีวิตที่สดชื่น เยือกเย็น เป็นที่มาแห่งสติปัญญา เพื่อชีวิตที่ประณีตยิ่ง ๆ ขึ้นไป

โอกาสเช่นนี้หาได้จากการบวชเป็นส่วนใหญ่ ยากที่จะหาโดยการอื่นได้

คำว่า **ภัย** หมายถึง ความหวาดระแวง ความวิตกกังวล หรือความฟุ้งซ่าน หงุดหงิด รำคาญใจ ซึ่งเป็นเครื่องขัดขวางตัดรอน ทำลายล้างแนวความคิดที่ดีงาม หรือความคิดในการสร้างสรรค์ทุกประการ บั่นทอนสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตใจ ทุกด้าน เกิดจาก

๑. ความพอใจในกามรมณ์

๒. บรรยากาศที่มีกามรมณ์

๓. ความเลิกละต่ออิสรภาพของจิตใจ

ที่ที่มีความปลอดภัยตามลักษณะในตัวเองก็คือ

๑. วัดในพระพุทธศาสนา ที่มีสภาพเป็นวัด

๒. พระภิกษุสงฆ์ที่มีความเป็นพระภิกษุสงฆ์

๓. พระภิกษุที่ลักษณะเป็นพระภิกษุ

วัดในพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่ทำงานของพระพุทธศาสนา คือ

๑. การสอนการเวียน

๒. การฝึกการอบรม

๓. การปฏิบัติการปลุกฝัง

๔. การบำเพ็ญบุญกุศล

เพื่อ

๑. หลีกเลี้ยงจากมายา

๒. เข้าหาสัจธรรม

อันนำไปสู่ความรอดพ้นจากปัญหาทั้งหลาย โดย **พระภิกษุผู้**

ประกอบด้วยลักษณะ ตามพระพุทธประสงค์ คือ

๑. มีจิตใจประกอบด้วยเมตตา

๒. มีปฏิปทายึดพระธรรมวินัย

๓. มุ่งหมายความสงบ และความถูกต้อง

และโดย **พระภิกษุสงฆ์** ผู้

๑. มีความสงบเรียบร้อย

๒. มีความเจริญงอกงาม

๓. มีความสามัคคีปรองดอง

ลักษณะของวัด คือ

๑. สะอาดเรียบร้อย

๒. มีบรรยากาศเป็นธรรมชาติ

๓. สงบเงียบจากสิ่งที่เป็นมาया

๔. เหมาะสมแก่การเป็นอาราม และเป็นอาวาสของพระภิกษุทั้งหลาย

๕. เป็นที่ปลอดภัยของผู้มีทุกข์ และประสงค์จะออกจากทุกข์โดยทั่วไป

ผู้ที่บวชเป็นพระ ตามความเข้าใจง่าย ๆ ในปัจจุบันนี้ ปรารถนาจะอยู่ในที่ปลอดภัย เพื่อจะได้พบพระตามความเป็นจริง **ต้องปฏิบัติดังนี้**

๑. แสวงหาวัดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับวัดตามที่ได้กล่าวมาให้มากที่สุด เป็นที่อยู่อาศัย

๒. หรือถ้าไม่เช่นนั้น ก็พยายามสร้างสรรค์สภาพวัดเอาเองจากวัดที่ตนได้เข้าอยู่อาศัยนั้นแหละ

๓. พยายามที่จะคุ้มครองตนไม่ให้ถูกวัดที่ไม่มีสภาพดังกล่าวกลืนกินเอาได้
จะมีโอกาสพบความปลอดภัยหรือความห่างภัยอันเป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการบวชในพระพุทธศาสนา

ท่านเจ้าอาวาสก็ดี พระภิกษุสามเณรก็ดี ญาติโยมอุบาสกอุบาสิกาที่ดี จงพยายามที่จะรู้จัก

๑. ความเป็นวัดที่ถูกต้อง

๒. ความเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่ถูกต้อง

๓. ความเป็นพระภิกษุที่ถูกต้อง

ตามแนวที่ได้แนะนำมาแล้ว พยายามดำเนินการให้ใกล้แนวเข้าไปตามลำดับ
แม้จะยังไม่ถึงขั้นที่ก็ตาม

โปรดระลึกว่า

๑. เราไม่ทำ ใครจะทำ
๒. ทำดีกว่าไม่ทำ
๓. ตั้งใจทำ ดีกว่าสักแต่ว่าทำ

ประการสุดท้าย การบวชนี้ ถ้าตั้งใจทำด้วยดี ตามความมุ่งหมายที่ถูกต้อง
นอกจากจะเกิดประโยชน์ ๓ ประการดังกล่าวมา ยังเป็นการสืบพระศาสนาให้เจริญ
มั่นคงไปอีกประการหนึ่งด้วย

การสืบพระศาสนาเป็นมหากุศล เพราะ**พระศาสนามีคุณค่ายิ่งแก่
บุคคล** เป็น

๑. ทางดำเนินชีวิตที่ดีเลิศ
๒. เหมือนตำราครองชีวิตที่ดีเลิศ
๓. เป็นเครื่องป้องกันปัญหาชีวิต ทำลายล้างปัญหาชีวิตต่าง ๆ ได้ดีเลิศ

โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาของเราเป็นศาสนาที่สุุดประเสริฐ เพราะมุ่งหมายให้
คนทำดีเพื่อช่วยตัวเอง กรรรมกับสังสารวัฏ เป็นระบบชีวิตของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย
พุทธศาสนิกทั้งหลายย่อมมีโอกาสในการพัฒนาชีวิตเท่าเทียมกัน

จึงนับเป็นโชคดียิ่งยิ่งที่บรรพบุรุษของไทยเราได้เอาพระพุทธศาสนา
ประจำชาติด้วยปรีชาสามารถที่แสนประเสริฐหาที่เปรียบมิได้

พระพุทธศาสนาสอนคนไทยให้รู้จักช่วยตัวเองให้รอดพ้นจากภัยอันตรายมาได้
ด้วยดี

คนไทยสามารถรักษาประเทศชาติให้รอดพ้นปากเหยี่ยวปากกามาได้ตลอดรอดฝั่งก็เพราะบารมีของพระพุทธศาสนา

การรักษาการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ก็กับการรักษาส่งเสริมประเทศชาติ ต้องทำควบคู่กันทุกยุคทุกสมัย

ถ้าพระพุทธศาสนาต้องมีอันเป็นไป ก็นับเป็นโชคร้ายของโลกที่ต้องสูญเสียสังคมที่มีคุณค่ายิ่ง คือ คนต้องช่วยตัวเองด้วยความดีของตนไม่ว่าใคร เพราะจะไม่มีใครช่วยใครได้ ซึ่งถือว่า เป็นความยุติธรรมของโลกด้วยแท้จริง หน้าที่สำคัญของพุทธศาสนิกชนไทยประการหนึ่งคือ การสืบพระพุทธศาสนา การส่งเสริมพระพุทธศาสนา และการรักษา**ความมั่นคงของพระพุทธศาสนา** ต้องปฏิบัติภารกิจที่

๑. คำสอนของพระพุทธเจ้า

๒. พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

๓. พระภิกษุสงฆ์

๔. วัด

พระพุทธศาสนาอยู่ที่องค์ประกอบทั้งสี่นี้รวมกัน

ปฏิบัติให้คำสอนของพระพุทธเจ้ามีความบริสุทธิ์ถูกต้อง คือ

๑. เป็นธรรมสามารถรักษาผู้ปฏิบัติให้อยู่ตามปกติได้

๒. เป็นสังฆธรรมมีลักษณะเป็นความจริงที่พิสูจน์ได้ มิใช่เป็นมายา

๓. เป็นนियานิกธรรม คือ ธรรมที่นำผู้ปฏิบัติให้ออกจากทุกข์ได้

เอาคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นแนวพัฒนาชีวิต มิใช่เป็นอาชีพ ปฏิบัติการให้
พิธีกรรมทางพุทธศาสนาเป็นเครื่องเผยแผ่คำสอนของพระพุทธเจ้าด้วยความบริสุทธิ์
ใจ

จัดงานพระพุทธศาสนา เพื่อพระพุทธศาสนา มิใช่เพื่อเหตุอื่นใด

อย่าเอางานวัดหาประโยชน์ให้ใคร

ปิดทองพระเพื่อพุทธบูชา มิใช่เพื่อหาเงินให้ใคร

การทำงานวัด งานพระศาสนา ต้องทำด้วยศรัทธาและความบริสุทธิ์ใจ

พระภิกษุต้องเคารพสถานะและภาวะของตน เป็นผู้นำประชาชนไปสู่ความ
ถูกต้อง มิใช่เป็นผู้ตามประชาชนไปด้วยความผิดพลาดบกพร่อง เพื่อเขาจะได้เคารพ
นับถือ และสนองผลตามที่ตนต้องการ

บริหารวัดส่งเสริมวัดให้มีสภาพเป็นวัดในพระพุทธศาสนา เป็นที่ผ่อนคลาย
ความเครียด เป็นที่ควบคุมอารมณ์ เป็นอุทยานแห่งชีวิต เหมือนสวนพฤกษชาติ เป็น
อุทยานแห่งร่างกายและจิตใจ

ท่านพระเถระและท่านภิกษุสามเณรทั้งหลาย ขอได้โปรดระลึกด้วยความ
ภาคภูมิใจว่า ขณะนี้เรากำลังอยู่ในความโชคดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะเรากำลังบวชอยู่ใน
ช่วงเวลาเข้าพรรษา ต่อไปยากที่จะพบโชคดีอย่างนี้ได้อีก

จึงเป็นความเหมาะสมอย่างยิ่งที่เราจะต้องรีบแสวงหาสิ่งที่จะพึงได้จากการ
บวชในพระพุทธศาสนาตามที่ได้กล่าวมา ให้ได้ผลสมเจตนาของเราเอง และของทุก
คนที่ปรารถนาดีต่อเรา

โดยระลึกถึงพระดำรัสที่ตรัสเตือนไว้ว่า **ขณ โว มา อุปจุจคา** คราวที่เหมาะสมคือโชคดีที่จะพึงแสวงหาสิ่งดีได้ อย่าได้ผ่านโอกาสนั้นไปเฉย ๆ โดยไม่ได้ทำอะไรเลย เพราะคนที่ปล่อยทิ้งความเหมาะสม จะเสียใจต่อภายหลัง

แม้คำกล่าวอันเป็นคติชีวิตของบรรพบุรุษไทยของเราก็มีอยู่ประการหนึ่งว่า น้ำขึ้นให้รีบตัก ซึ่งหมายความว่า น้ำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของร่างกายที่ทุกคนจำเป็นต้องตักเก็บไว้เป็นประจำ จะตักได้น้ำ ก็ต่อเมื่อน้ำขึ้นมา ถ้าเมื่อน้ำขึ้นมาไม่รีบตักก็ต้องขาดน้ำแน่

น้ำเพื่อชีวิต คือ คุณธรรม ความดีที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ จะแสวงหาได้ก็ต่อเมื่อถึงโอกาสแห่งการแสวงหา เมื่อโอกาสแห่งการแสวงหามาถึง ไม่รีบแสวงหา ถ้าโอกาสนั้นไปแล้วจะไปหาที่ไหน แล้วจะสบายได้อย่างไร ใครจะหาอะไรให้เราได้ ถ้าเราไม่แสวงหาด้วยตนเอง การรู้จักการขวยโอกาสควรถือว่าเป็นความฉลาดที่มีค่าประการหนึ่ง ซึ่งทำให้คนสามารถตั้งตนได้ จะนอนรอให้ราชรถมาเกย ให้เขามาเชิญไปเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เหมือนที่ลิเกาเขาเล่นนั้น ไม่สำเร็จแน่

จงคิดกำหนดโครงการ และลงมือทำวันนี้เถิด ตามคำเตือนของพระพุทธเจ้าที่ทรงเตือนไว้ว่า อชฺฐเชว กิจฺจุมาตปฺปปี สิ่งควรทำต้องทำวันนี้จะได้ผล จะผัดไปทำวันพรุ่งนี้ อาจไม่ได้ทำ

อาตมาได้ทบทวนเรื่องประโยชน์ของการบวชพอสมควรแก่เวลา ก็ขอยุติลงเพียงเท่านี้